

**Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка**

Факультет педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра мистецької освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

Стрітьєвич Т.М. _____

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ГРАМОТИ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВА

ОПР: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво/01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрації/
014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Факультет: Педагогіки, психології та мистецтв

Форма навчання : денна

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ГРАМОТИ ТА КОЛЬБОРОЗНАВСТВА» для
студентів

(назва навчальної дисципліни)

за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація/014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Розробники: викладач Ткаченко Р. С. _____

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та
дизайну

Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Стрітьєвич Т.М.)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання*
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво/ 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна	
Блоків/модулів – 2	Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація/ 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки	
Розділів/змістових модулів – 2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
		2-й	
Загальна кількість годин – 90		Вид контролю:	
	Екзамен		
	Лекції		
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: -8й сем 1 год/тижд.	Освітньо-професійний рівень: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	2 год.	
		Практичні, семінарські:	
		Лабораторні:	
		32 год.	
		Самостійна робота:	
		56 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Консультації:	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи образотворчої грамоти та кольорознавство» є формування систематизованих основних базових понять

графіки, колористики, стилізації, художньої термінології та ін., які є одним із суттєвих факторів формування у студента компетенцій, що тісно пов'язані з опануванням теорії й методики створення зображення на площині та художнього образу.

Завдання вивчення дисципліни:

- Пробудити інтерес до вивчення образотворчого мистецтва та кольору, як одного зі складових мови створення художнього образу.

- Сприяти формуванню образного, колірнього та художнього мислення і подолання роздільного.

- Оволодіти основами специфічної мови образотворчих засобів, усвідомити їх виразні можливості, принципи і прийоми побудови колірної гармонії.

- Виробити навички осмисленого використання кольору.

- Сформувати навички колористичного підходу до вирішення проектних завдань.

- Оволодіти практичними навичками роботи з колірними конструкціями.

- Розвинути розуміння кольору ,як невід'ємної частини проектного рішення в будь-якій області художній діяльності.

- Оволодіти термінологією образотворчого мистецтва.

- Вміти практично та якісно вести спрямований пошук кольорових рішень у будь-якому творі образотворчого мистецтва та дизайну відносно психофізичних характеристик кольорів та кольорових сполучень.

- Виховувати у студентів працьовитість, відповідальність до виконання завдань курсу, дисциплінованість, самостійність.

- Розвивати художній смаку та створення гармонійного зображення у композиціях.

- Набути практичних навичок в роботі з образотворчими засобами створення художнього образу;

- Розкрити індивідуально-психологічні особливості колориту мистецьких творів, специфіку та ролі кольору у формуванні національної культури.

Навчання базується на основі теоретичної підготовки, практичної і самостійної творчої діяльності, що здійснюють функцію закріплення матеріалу

у вигляді практичних вправ та самостійних завдань, а також в надбанні умінь та навичок в художній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія образотворчого мистецтва.

Тема 1. Образотворче мистецтво в системі інших мистецтв.

- Види образотворчого мистецтва. Жанри образотворчого мистецтва та їх підвиди. Засоби образотворчого мистецтва, техніки та матеріали.
- Види малюнку. Основні етапи виконання етюдів. Основні закони лінійної перспективи.
- Виразальні можливості графіки (крапка, лінія, штрих та пляма) у відтворенні тону, форми, об'єму та простору.

Тема 2. Живописні засоби виразності.

Поняття кольору, його параметри та характеристики. Методи змішування кольорів. Основні закони повітряної та колірної перспективи.

Змістовий модуль 2. Основи сприймання кольору.

Тема 1. Історичні етапи класифікації кольорів. Функція кольору в природі. Теорія контрастів за Й. Іттеном (види контрастів). Поняття контрасту, нюансу, акценту у взаємодії кольору плями з розміром (композиція).

Тема 2. Теорії колірних гармоній та їх класифікація.

Поняття колірної гармонії, її ознаки та принципи. Природна гармонія кольорів. Колірна гармонія за принципом конструктивної побудови.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів/змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	Усього	у тому числі						Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	Консультації	СРС		л	п	лаб.	інд.	Консультації
1	2		32										
Блок/модуль 1													
Змістовий модуль 1. Теорія образотворчого мистецтва													
Тема 1. Образотворче мистецтво в системі інших мистецтв		1		10									
Тема 2. Живописні засоби виразності				5									
Змістовий модуль 2. Основи сприймання кольору													
Тема 1. Історичні етапи класифікації кольорів		1		8									
Тема 2. Теорії колірних гармоній та їх класифікація.				9									

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1		
2		
	Всього	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	<p>Тема 1. Образотворче мистецтво в системі інших мистецтв</p> <p><i>Завдання:</i> Створити ряд зображень текстур на передача тону, форми, об'єму та простору за допомогою графічних засобів виразності (крапка, лінія, штрих, пляма).</p> <p><i>Завдання:</i> Створити графічні композиції одного натюрморту за допомогою різних графічних засобів виразності (крапка, лінія, штрих, пляма), з відтворенням форми, тону, об'єму та простору предметів.</p> <p><i>Завдання:</i> Створити графічну композицію натюрморту з відтворенням форми, тону, об'єму та простору предметів за допомогою будь-яких трьох графічних засобів виразності.</p>	8
2	<p>Тема 2: Живописні засоби виразності.</p> <p><i>Завдання:</i> Виконати вправи на створення колірних викрасок усіх кольорів з набору фарб.</p> <p><i>Завдання:</i> Виконати вправи на змішування фарб.</p> <p>Створити колірні градації (9 сходинок) усіх кольорів з набору фарб:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ахроматичні градації; - хроматичні градації на висвітлення кольору; - хроматичні градації на затемнення кольору. <p><i>Завдання:</i> Створити колірну композицію одного натюрморту використовуючи для передачі форми, об'єму та простору:</p> <ul style="list-style-type: none"> - локальні ахроматичні кольори; - ахроматичні градації; - локальні хроматичні кольори; - хроматичні градації. 	8
3	<p>Тема 4: Історичні етапи класифікації кольорів.</p> <p><i>Завдання:</i> Створити колірне коло за теорією Освальда (9 сходинок градацій)</p> <p><i>Завдання:</i> Створити колірну композицію на передачу явища колірного контрасту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за тоном; - світлого і темного; - холодного і теплого; - додаткових кольорів; - симультанний контраст; - за насиченістю; - за площею колірних плям. <p><i>Завдання:</i> Створити колірну композицію на передачу</p>	8

	явища нюансу. <i>Завдання: Створити серію композицій на передачу явища колірною акценту.</i>	
4	Тема 4. Теорії колірних гармоній та їх класифікація. <i>Завдання: Створити ряд асоціативних композицій, що відображають гармонію за колоритом природних явищ та характерні їм колірні гами. «Кольорові спогади»</i> <i>Завдання: Створити ряд композиційних зображень, що відтворюють гармонійні колірні сполучення за принципом конструктивної побудови:</i> -монохромна тріада; -комплементарна схема; -аналогова тріада; -класична контрастна тріада; -комплементарна роздвоєна тріада; -класична тетрада; комплементарна тетрада.	8
	Всього	32

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	<i>Робота над термінологічним словником (електронний варіант)</i>	
2		
3		
4		
5		
	Всього	

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

10. Методи навчання

Прививчені курсу використовуються такі методи навчання:

- словесні – лекція, розповідь, пояснення, інструктаж;
- наочні – демонстрація, ілюстрація;
- практичні – практична робота, вправи.

На практичних заняттях розв'язуються практичні завдання за темою розділу. Рівень засвоєння теоретичних знань і практичних навичок контролюється на заліку.

11. Методи контролю

Поточне оцінювання знань студентів під час лабораторних занять, кафедральний перегляд, залік. Теоретичний екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання: здійснюється на лабораторних заняттях або на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи при бажанні підвищити попереднє оцінювання). Оцінюється виконання практичного завдання в матеріалі за темою (аудиторна робота та самостійна робота).

Максимальна оцінка за аудиторну та самостійну роботу 10 балів – (аудиторна робота 5 бали; самостійна робота 5 бали)

- **10 (5+5) б.** ставиться, коли студент виконує повністю роботу у відповідності із засвоєним теоретичним матеріалом, логічно, пов'язуючи з вивченим, аргументує своє рішення виконання роботи. Обов'язковим є охайність роботи та її оформлення. Також робота повинна мати творчий підхід та високий рівень складності.
- **9 (4+5) б.** ставиться, коли студент виконує повністю роботу у відповідності із засвоєним теоретичним матеріалом, логічно, пов'язуючи з вивченим, аргументує своє рішення виконання роботи. Робота має незначні технічні недоліки у виконанні та оформленні. Також робота повинна мати творчий підхід та високий рівень складності.
- **8 (4+4) б.** ставиться, коли студент виконує повністю роботу у відповідності із засвоєним теоретичним матеріалом, має складності при аргументації свого рішення виконання роботи. Робота має незначні технічні недоліки у виконанні та оформленні. Робота не носить творчий характер та має низький рівень складності.

- **7 (3+4) б.** одержує студент, який виконав роботу, але робота має деяку не відповідність із завданням, відтворює засвоєний теоретичний матеріал із помилками, не може аргументувати свого рішення виконання роботи. Робота має і технічні недоліки у виконанні та оформленні. Робота не носить творчий характер та має низький рівень складності.
- **0 б.** ставиться студентові який не виконав завдання.
1 бал студент може отримати за відвідання лекції.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно	не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти: навч. посіб. / М.А.Кириченко. – К.: Вища шк., 2002. – 190с. (Малюнок; Живопис аквареллю; Тематична композиція)
2. Елементи образотворчого мистецтва: Навчальне видання щоденника. навч.посіб./ Йоганес Іттен. Пер. з нім. С. Святенко. К. 2022. 166 с.
3. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. навч.посіб./ Йоганес Іттен. Пер. з нім. С. Святенко. К. 2022. 96 с.
4. Пічкур М. Композиційна схема та її види / М.Пічкур // Мистецтво та освіта. – 2006. - № 2. – С.41-44.

Рекомендована література

1. Анатомія кольору./ Патрік Беті Пер. з англ. Н. Боберська. К. 2023. 253 с.

2. Графічні стилі: від вікторіанців до хіпстерів./ Стівен Геллер, Сеймур Кваст. Пер. з англ. Оксана Журавльова, Дзвінка Пінчук. К. 2019 296 с.

3. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи./ Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філіпс. Пер. з англ. Ірина Михайлишена К. 2020 262 с.